

Spis treści

1. Wstęp	2
2. Małopolska – jacy jesteście, jacy chcemy być?	3
2.1. Największe atuty regionu	3
2.2. Podstawowe dane	3
2.3. Małopolski Regionalny Program Operacyjny 2014–2020.....	3
3. Prowadzenie działalności gospodarczej w Polsce (Małopolsce)	4
3.1. Rodzaje firm	4
3.2. Zakładanie firmy – procedura	5
3.2.1. Procedura rejestracji działalności gospodarczej przez osoby fizyczne	5
3.2.2. Procedura rejestracji działalności gospodarczej w formie spółki prawa handlowego	6
3.3. Podatki w działalności gospodarczej	6
3.4. Elementy prawa pracy	7
3.4.1. Umowy o pracę	7
3.4.2. Inne formy zatrudnienia.....	8
3.4.3. Przepisy dotyczące kosztów świadczeń socjalnych.....	8
3.4.4. Podstawowe informacje dotyczące przepisów wynikających z Prawa Pracy.....	8
3.4.5. Zatrudnianie cudzoziemców.....	9
3.5. System wsparcia dla MSP.....	9
4. Podstawowe dane dotyczące handlu zagranicznego Polska – UE – pozostałe kraje	11
4.1. Wielkość eksportu	11
4.2. Główne towary i kierunki	11
4.3. Przepisy dot. wymiany handlowej	11
4.4. Wspieranie eksportu w Unii Europejskiej i w Polsce	12
4.4.1. Wsparcie dla sieci Centrów Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE).....	14
4.4.2. Program Dopłat do Oprocentowania Kredytów Eksportowych (DOKE).....	14
4.4.3. Kredyty rządowe.....	16
4.4.4. SOLVIT – system skutecznego rozwiązywania problemów przedsiębiorców w UE.....	16
5. Przewodnik po małopolskich instytucjach promocji gospodarczej i wsparcia rozwoju	17
6. Przykłady małopolskiej ekspansji gospodarczej:	20

1.

Szanowni Państwo

Województwo Małopolskie, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego SA, a szczególnie wszyscy zaangażowani w projekt Centrum Business in Małopolska, serdecznie zapraszają do kontaktu i skorzystania z naszych usług. Na co dzień zajmujemy się dostarczaniem informacji o małopolskim potencjale gospodarczym. Przygotowujemy oferty dla inwestorów, dla przedsiębiorców poszukujących lokalnych partnerów handlowych, dostawców czy możliwości działania na rynku regionalnym i krajowym.

Bez trudu zorganizujemy Państwa wizytę w Krakowie i w Małopolsce, spotkania z władzami regionalnymi, z małopolskimi gminami i przedsiębiorcami. Posiadamy dane dotyczące najważniejszych wydarzeń promocyjno-informacyjnych, w których często bierzemy udział lub, których jesteśmy organizatorami (Annual Business in Małopolska Meeting, Małopolskie Forum Inwestycyjne).

Współpraca z nami oznacza dostęp do największej bazy danych ofert inwestycyjnych (nieruchomości, Strefy Aktywności Gospodarczej), do oferty Specjalnej Strefy Ekonomicznej (Krakowski Park Technologiczny) i danych o funduszach UE na lata 2014-2020. Każdego roku udaje nam się skontaktować ok. 1000 firm zainteresowanych współpracą eksportową i działalnością poza granicami naszego kraju.

Zrealizowaliśmy projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, uczestniczymy w wydarzeniach targowych i konferencjach na całym świecie.

Pracujemy w sieci zaprzyjaźnionych instytucji w większości krajów Europy Zachodniej, w Europie Środkowej i Wschodniej, w Azji i na Bliskim Wschodzie. Nasz najnowszy projekt „Business in Małopolska – Partnership Network” (2013-2015) to nowa grupa partnerów ekonomicznych: Bałtycka Akademia Międzynarodowa w Rydze na Łotwie, Fundacja Wiedzy i Technologii dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw „Victoria” z Kaliningradu w Rosji oraz Lwowska Izba Przemysłowo – Handlowa na Ukrainie. Otwiera to przed nami nowe perspektywy działania, tworzenia trwałych i skutecznych metod wymiany informacji, bieżącego śledzenia zjawisk rynkowych i poznania wspaniałych ludzi – menadżerów, animatorów rozwoju regionalnego, ekspertów w dziedzinie handlu międzynarodowego.

Informacje zawarte w „Małopolska Business Guide Book” to zaledwie wstęp, zaproszenie do spotkania z nami i do analizy korzyści jakie daje działanie na polskim rynku lub z polskimi przedsiębiorstwami. Mamy nadzieję, że tych kilka informacji „rozbudzi apetyt” i spotkamy się osobiście by porozmawiać o planach, projektach i inicjatywach.

A po rozmowach zapraszamy do skorzystania ze wspaniałej oferty krakowskich restauracji, do wizyty w Polskich Tatrach lub w najstarszej w Europie Kopalni Soli w Wieliczce.

Najlepiej przygotowany projekt biznesowy wiąże się zawsze z ryzykiem i niepewnością, z naszej strony możemy Państwu zagwarantować znakomitą atmosferę wspólnej pracy, życzliwość i przekonanie, że razem zawsze będziemy bliżej celu.

*Zespół Centrum Business in Małopolska,
Karków 2014*

2. MAŁOPOLSKA – JACY JESTEŚMY, JACY CHCEMY BYĆ?

Małopolska jest jednym z 16 polskich regionów powstałych w wyniku reformy administracyjnej 1999 roku. Położona jest w południowej części Polski, graniczy z Republiką Słowacją (982 km granicy). Stolicą regionu jest Kraków (758 tys. mieszcz.). Pozostałe duże miasta to Tarnów (118 tys.), Nowy Sącz (85 tys.), Oświęcim (43 tys.), Chrzanów (40 tys.), Nowy Targ (33 tys.), Zakopane (27 tys.).

2.1. Największe atuty regionu:

- silny ośrodek akademicki i badawczo-rozwojowy w oparciu o 34 szkoły wyższe w regionie
- jeden z najatrakcyjniejszych kierunków turystycznych w Europie i w skali światowej (Kraków, Wieliczka, Tatry, Wadowice, Oświęcim...) przyciągający prawie 10 mln turystów rocznie
- położenie na trasach tranzytowych w kierunkach wschodnim (Ukraina), zachodnim (Niemcy), południowym (Słowacja, Czechy) i północnym (Polska Północna, Bałtyk)
- infrastruktura inwestycyjna (specjalna strefa ekonomiczna, strefy aktywności gospodarczej, instytucje obsługi inwestora)
- wysoka kultura ekonomiczna, przedsiębiorczość i otwarcie na kontakty międzynarodowe.

2.2. Podstawowe dane:

- ludność Małopolski to około 3 337,5 tys. osób (8,7% ludności Polski)
- powierzchnia 15190 km², (5% powierzchni kraju)

- gęstość zaludnienia 220 osób/km² (Polska: 122/km²)
- PKB ok. 470 euro/osoba
- bezrobocie w 2012 – 2013 wyniosło ok. 12,5%, w Krakowie 6-6,5 %.
- średnie wynagrodzenie brutto wynosi 3260 PLN
- w Małopolsce działa 343,4 tys. podmiotów gospodarczych (4-te miejsce w Polsce)
- w Małopolsce istnieją 3244 firmy z kapitałem zagranicznym, zatrudniając ok. 7% wszystkich pracujących w regionie
- wartość BIZ wyniosła w latach 1989- 2012 ok. 15 mld USD.

2.3. Małopolski Regionalny Program Operacyjny 2014-2020

W latach 2014-2020 wrośnie rola regionów w zarządzaniu środkami unijnymi. Znacząco wzrośnie udział funduszy strukturalnych (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Europejski Fundusz Społeczny) zarządzanych na poziomie regionu. Małopolska będzie miała do dyspozycji prawie 2,4 mld euro (2-gie miejsce w Polsce). Podział środków przedstawia się następująco:

Rodzaj działania	Wielkość środków UE (mln euro)
Sieć drogowa	300
Sieć kolejowa	120
Rewitalizacja obszarów miejskich	230
Modernizacja obszarów wiejskich	50
Modernizacja Infrastruktury służby zdrowia	30
Ochrona dziedzictwa, kultura, promocja regionu	100
Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	120
Ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń	120
System transportu miejskiego	80
Rozwój innowacji i nowych technologii	305
Strefy Aktywności Gospodarczej	160
Rozwój MSP	120
Opieka zdrowotna	11

3. PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W POLSCE (MAŁOPOLSCIE)

Regulacje dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej zawarte są w przepisach ustawowych i rozporządzeniach wykonawczych. Najważniejszymi ustawami regulującymi prowadzenie działalności gospodarczej w Polsce są:

Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej

Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy

Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym

Teksty ustaw można znaleźć w Internetowym Systemie Aktów Prawnych na stronie Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej: <http://isap.sejm.gov.pl>

3.1. Rodzaje firm

Polskie prawo stwarza warunki do podejmowania działalności gospodarczej w różnych formach. Czynnikiem, który może decydować o wyborze formy prawnej, jest wysokość kapitału zakładowego (w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej), wielkość wkładów pieniężnych (dla spółki jawnej lub komandytowej), zakres formalności związanych z rozpoczęciem działalności oraz odpowiedzialność wspólników i organów zarządzających danym podmiotem gospodarczym.

Rodzaje firm:

Jednoosobowa działalność gospodarcza – nie posiada osobowości prawnej, założycielem jest osoba fizyczna będąca przedsiębiorcą; nie ma wymogu wniesienia minimalnego kapitału; właściciel przedsiębiorstwa odpowiada za zobowiązania firmy zarówno majątkiem przedsiębiorstwa jak i własnym.

Spółka cywilna (s.c.) – uregulowana w Kodeksie cywilnym; nie posiada osobowości prawnej; nie ma wymogu wniesienia minimalnego kapitału. Przedsiębiorcą nie jest spółka, tylko wspólnicy, którzy za zobowiązania spółki odpowiadają solidarnie i bez ograniczeń całym swoim majątkiem. Każdy z założycieli musi zarejestrować firmę w ewidencji działalności gospodarczej, a w następnej kolejności w pisemnej formie zawrzeć umowę spółki. Każdy ze wspólników ma prawo do reprezentowania spółki.

Spółka jawna (s.j.) – uregulowana w Kodeksie spółek handlowych; nie posiada osobowości prawnej, ale zdolność prawną – może nabywać prawa i obowiązki we własnym imieniu, może również pozywać oraz być pozywana; nie ma wymogu posiadania kapitału początkowego. Każdy ze wspólników odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczeń całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką. Każdy ze wspólników ma prawo reprezentować spółkę, może ją również reprezentować prokurent.

Spółka komandytowa (s.k.) – uregulowana w Kodeksie spółek handlowych; przeznaczona do prowadzenia przedsiębiorstwa pod własną firmą; nie ma osobowości prawnej, ale może we własnym imieniu nabywać prawa, własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, pozywać i być pozywana jak również zaciągać zobowiązania; bez obowiązku posiadania kapitału

początkowego z wyłączeniem obowiązkowej sumy komandytowej, którą powinien wpłacić komandytariusz kapitału. Odpowiedzialność za zobowiązania spółki ponosi, co najmniej jeden wspólnik całym swoim majątkiem bez ograniczeń (komplementariusz), a odpowiedzialność drugiego wspólnika jest ograniczona do wysokości wpłaconej sumy komandytowej (komandytariusz). Spółka jest reprezentowana przez komplementariuszy, komandytariusz może reprezentować spółkę jedynie jako pełnomocnik.

Spółka komandytowo-akcyjna – uregulowana w Kodeksie spółek handlowych; spółka osobowa przeznaczona jest do prowadzenia przedsiębiorstwa pod własną firmą; nie posiada osobowości prawnej – może natomiast we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywana; minimalny kapitał zakładowy to 50 tys. zł. Wobec wierzycieli za zobowiązania spółki odpowiada co najmniej jeden wspólnik bez ograniczeń (komplementariusz), a co najmniej jeden wspólnik jest akcjonariuszem, który nie odpowiada za zobowiązania spółki. Spółka jest reprezentowana przez komplementariuszy, akcjonariusz może reprezentować spółkę jedynie jako pełnomocnik. W przypadku, gdy w liczba akcjonariuszy przekracza dwadzieścia pięć osób obowiązkowe jest ustanowienie rady nadzorczej.

Spółka partnerska (s.p.) – uregulowana w Kodeksie spółek handlowych; może być założona w celu wykonywania wolnego zawodu przez wspólników w spółce prowadzącej przedsiębiorstwo pod własną firmą; nie posiada osobowości prawnej - może posiadać zdolność prawną oraz nabywać prawa i obowiązki we własnym imieniu, jak również pozywać oraz być pozywana; bez wymagań w zakresie wielkości minimalnego kapitału początkowego. Spółkę partnerską mogą założyć dwie osoby fizyczne, które muszą mieć uprawnienia do wykonywania wolnego zawodu (np. adwokat, architekt, lekarz). Partner nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki powstałe w związku z wykonywaniem przez pozostałych partnerów wolnego zawodu w spółce. Każdy partner odpowiada bez ograniczeń całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką (subsydiarnie) za zobowiązania spółki nie powiązane bezpośrednio z wykonywaniem przez poszczególnych partnerów wolnego zawodu. Każdy wspólnik ma prawo reprezentować spółkę, chyba, że umowa spółki stanowi inaczej. Wspólnicy spółki partnerskiej mogą powołać zarząd.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (sp. z o.o.) – uregulowana w Kodeksie spółek handlowych; jest osobą prawną i odpowiada za zobowiązania całym swoim majątkiem bez ograniczeń; minimalny kapitał zakładowy to 5 tys. zł. Spółka z o.o. nie może być założona wyłącznie przez inną jednoosobową spółkę z o.o. Wspólnicy nie są odpowiedzialni za zobowiązania spółki, ponoszą jedynie ryzyko do wartości wniesionych do spółki wkładów. Najwyższą władzą spółki jest zgromadzenie wspólników. Spółkę reprezentuje zarząd (składający się, z co najmniej jednego członka) na zasadach okre-

ślonych w umowie spółki. W spółkach z o.o., w których kapitał zakładowy przewyższa kwotę 500 000 złotych, a wspólników jest więcej niż dwudziestu pięciu, powinna być ustanowiona rada nadzorcza lub komisja rewizyjna. Umowę spółki sporządza się w formie aktu notarialnego.

Spółka akcyjna (S.A.) – uregulowana w Kodeksie spółek handlowych; jest osobą prawną i odpowiada za zobowiązania całym swoim majątkiem bez ograniczeń; minimalny kapitał wynosi 100 tys. zł. Założycielami jest jedna lub więcej osób, nie może być zawiązana wyłącznie przez inną jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Akcjonariusze nie odpowiadają za zobowiązania spółki, ponoszą ryzyko do wartości objętych akcji spółki. Najwyższą władzą spółki jest Zgromadzenie Akcjonariuszy. Spółkę reprezentuje zarząd (składający się co najmniej z jednego członka) na zasadach określonych w statucie. Statut spółki akcyjnej powinien być sporządzony w formie aktu notarialnego. W spółce akcyjnej musi być ustanowiona Rada Nadzorcza.

Osoby zagraniczne z krajów członkowskich UE oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) oraz obywatele innych państw, którzy otrzymali zezwolenie na osiedlenie się na terytorium RP, zgodę na pobyt tolerowany, status uchodźcy nadany w RP lub korzystają z ochrony czasowej na jej terytorium mogą prowadzić działalność we wszystkich formach prawnych przyjętych w polskim systemie prawnym. Pozostałe osoby zagraniczne mogą prowadzić działalność wyłącznie w formie spółki komandytowej, komandytowo-akcyjnej, z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnej.

3.2. Zakładanie firmy – procedura

Procedura zakładania działalności gospodarczej zależy od wybranej formy prowadzenia działalności gospodarczej. Formalności można dopełnić w formie elektronicznej lub tradycyjnej.

3.2.1. Procedura rejestracji działalności gospodarczej przez osoby fizyczne

Do zarejestrowania działalności gospodarczej przez osobę fizyczną wymagane są:

- dokumenty potwierdzające tożsamość (np. dowód osobisty, paszport)
- dane dotyczące adresu zamieszkania, a jeżeli działalność ma być wykonywana poza miejscem zamieszkania – również właściwy adres prowadzenia działalności i umowę najmu lub innego dokumentu potwierdzającego prawo do zajmowanego lokalu, w którym działalność będzie prowadzona
- dane dotyczące biura rachunkowego – w przypadku zamiaru korzystania
- rodzaj działalności określony numerem Polskiej Klasyfikacji Działalności („PKD”)
- nazwa firmy
- numer konta bankowego

Rejestracja:

- a. uzupełnienie wniosku o wpis do ewidencji – należy wypełnić wniosek na stronie internetowej CEIDG <https://prod.ceidg.gov.pl>. Wniosek ten jest jednocześnie:
  - wnioskiem o wpis do Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej (w celu uzyskania numeru REGON)
  - zgłoszeniem identyfikacyjnym lub aktualizacyjnym do naczelnika urzędu skarbowego (w celu uzyskania numeru NIP)
  - oświadczeniem o wyborze formy opodatkowania podatkiem osobowym od osób fizycznych
  - zgłoszeniem lub zmianą zgłoszenia płatnika składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)
  - oświadczeniem o kontynuowaniu ubezpieczenia społecznego rolników
  - Jeśli osoba zakładająca działalność nie posiada numeru NIP i REGON, zostaną one automatycznie nadane na tym etapie.
- b. złożenie wniosku w systemie CEIDG:
  - drogą elektroniczną – konieczne jest uzyskanie na stronie <http://epuap.gov.pl> tak zwanego profilu zaufanego, który pozwoli na elektroniczny kontakt z urzędami lub uzyskanie podpisu elektronicznego (z uzyskaniem podpisu elektronicznego związana jest dodatkowa opłata)
  - tradycyjnie – złożyć wniosek w urzędzie gminy lub miasta, na terenie którego będzie prowadzona zakładana działalność
  - mieszany – należy drogą elektroniczną złożyć wniosek, a następnie podpisać go własnoręcznie we właściwym urzędzie gminy
- c. złożenie dokumentów w ZUS – wniosek do CEIDG to również zgłoszenie płatnika składek ZUS. Na drukach należy złożyć informację o osobie lub osobach ubezpieczonych. W tym celu najlepiej udać się osobiście do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.
- d. złożenie w Urzędzie Skarbowym właściwych dokumentów i deklaracji, w tym formularz VAT-R oraz w zależności od praktyki stosowanej przez dany urząd skarbowy: informacja na temat wyboru sposobu opodatkowania, częstotliwości składania deklaracji i rozliczeń. We wniosku do CEIDG deklarowane są jedynie kwestie dotyczące podatku dochodowego od osób prawnych.
- e. założenie konta bankowego i wyrobienie pieczętki – konto bankowe jest niezbędne w prowadzeniu działalności gospodarczej. Ustawodawca zobowiązuje przedsiębiorcę do prowadzenia konta bankowego np. w odniesieniu do rozliczeń z ZUS'em lub urzędem skarbowym.

3.2.2. Procedura rejestracji działalności gospodarczej w formie spółki prawa handlowego

Wszystkie spółki prawa handlowego powstają z chwilą wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Jedynie spółka z o.o. i spółka akcyjna mogą działać przez pewien czas bez wpisu na podstawie samej umowy lub statutu. Wniosek o wpis to specjalne formularze określone w rozporządzeniu ministra sprawiedliwości. Dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości www.ms.gov.pl i w sądach rejestrowych.

Do każdego zgłoszenia trzeba dołączyć:

- umowę albo statut spółki
- uwierzytelnione notarialnie albo złożone przed sędzią lub upoważnionym pracownikiem sądu wzory podpisów osób upoważnionych do reprezentowania spółki lub prokurenta
- dowód opłacenia wpisu w KRS, który wynosi 500 zł (chyba, że wpis uiszczony jest znaczkami opłaty sądowej)
- dowód opłaty za ogłoszenie o wpisie spółki w Monitorze Sądowym i Gospodarczym (100 zł)

Sąd rejestrowy wydaje postanowienie o wpisie spółki do rejestru w ciągu 14 dni od daty złożenia wniosku.

Wraz z wnioskiem o wpis w rejestrze przedsiębiorców wnioskodawca składa także:

- wniosek o wpis (zmianę wpisu) do rejestru REGON
- zgłoszenie płatnika składek ZUS albo jego zmianę
- zgłoszenie identyfikacyjne (aktualizacyjne) NIP wraz ze wskazaniem właściwego naczelnika urzędu skarbowego pod rygorem zwrotu wniosku

Sąd rejestrowy przesyła powyższe wnioski i zgłoszenia, odpowiednio do właściwego urzędu statystycznego i skarbowego. Z kolei, po uzyskaniu informacji o nadaniu spółce NIP, sąd przesyła zgłoszenie płatnika składek albo jego zmiany do jednostki terenowej ZUS.

Wyjątek w obowiązywaniu procedury jednego okienka stanowią wnioski składane drogą elektroniczną. Wnioskodawca zobowiązany jest bowiem wysłać wnioski i zgłoszenia do urzędu skarbowego, statystycznego czy ZUS samodzielnie, drogą elektroniczną.

3.3. Podatki w działalności gospodarczej

Na system podatkowy w Polsce składa się kilkanaście rodzajów podatków, z których najważniejsze znaczenie w działalności gospodarczej mają:

podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) – podatek uregulowany w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Podatek nakładany na wszystkie rodzaje przychodu uzyskanego przez osoby fizyczne, z wyjątkiem przychodów wyłączonych bądź zwolnionych z opodatkowania na podstawie ustawy o PIT. Opodatkowaniu podlega dochód, który stanowi nadwyżkę przychodu nad kosztami,

które ustawa o PIT uznaje za koszty uzyskania przychodu. Opodatkowany dochód pomniejszany jest także o inne rodzaje wydatków (np. składki na ubezpieczenie społeczne). Podatnicy płacą PIT wg dwóch stawek – 18% lub 32%, w zależności od wysokości uzyskanego dochodu. Oprócz skali progresywnej, podatnicy prowadzący działalność gospodarczą mają możliwość wybrania opodatkowania wg liniowej stawki 19%. Ponadto, niektóre rodzaje przychodów są opodatkowane wg stawek indywidualnie do nich przypisanych;

podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) – podatek uregulowany w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych. Podatek nakładany na wszystkie rodzaje przychodu uzyskanego przez osoby prawne, z wyjątkiem przychodów wyłączonych bądź zwolnionych z opodatkowania na podstawie ustawy o CIT. Opodatkowaniu podlega dochód, który stanowi nadwyżkę przychodu nad kosztami, które ustawa o CIT uznaje za koszty uzyskania przychodu. Podatnicy płacą CIT wg jednolitej stawki – 19%. Dodatkowo niektóre rodzaje przychodów opodatkowane są według indywidualnie przypisanych do nich stawek;

podatek od towarów i usług (VAT) – podatek uregulowany w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku do towarów i usług. VAT jest powszechnym podatkiem nakładanym w związku z dokonywaniem określanych w ustawie o VAT czynności jak: dostawa towarów czy świadczenie usług. Podstawowa stawka VAT wynosi 23% i jest ona pobierana od większości towarów i usług. Funkcjonują również obniżone stawki 5% i 8%. Część czynności jest natomiast zwolniona z VAT np. świadczenie usług finansowych, bądź podlega stawce 0%;

podatek od czynności cywilno-prawnych – podatek uregulowany w ustawie z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych. Nakładany jest na takie czynności jak np. sprzedaż, pożyczka czy podwyższenie kapitału zakładowego spółki;

podatek od nieruchomości – jeden z rodzajów podatków lokalnych uregulowanych w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. Jest nakładany na grunty, budynki lub ich części oraz budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej;

podatek akcyzowy – podatek uregulowany w ustawie z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym. Akcyza jest podatkiem jednoetapowym płaconym przez np. producentów czy importerów wyrobów akcyzowych (np. produkty energetyczne, napoje alkoholowe oraz wyroby tytoniowe).

Forma opodatkowania działalności gospodarczej podatkiem dochodowym, uzależniona jest od rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej;

- Jednoosobowa działalność gospodarcza – PIT
- Spółka cywilna – PIT lub CIT, w zależności od tego kto jest współnikiem – każdy ze współników jest oddzielnie opodatkowany

- Spółka jawna – PIT lub CIT, opodatkowani są poszczególni współnicy spółki
- Spółka komandytowa – PIT lub CIT, każdy ze współników opodatkowany jest oddzielnie
- Spółka komandytowo-akcyjna – PIT lub CIT, każdy ze współników opodatkowany jest oddzielnie
- Spółka partnerska – PIT, opodatkowani są poszczególni współnicy spółki
- Spółka z o.o. – CIT
- Spółka akcyjna – CIT

Opodatkowanie przedsiębiorców innymi rodzajami podatków np. VAT, jest niezależne od rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej. Przedsiębiorcy opodatkowani są w tym przypadku na podstawie określonych zdarzeń powodujących powstanie obowiązku podatkowego np. w rezultacie świadczenia usług czy dostawy towarów.

3.4. Elementy prawa pracy

Podstawowym źródłem prawa pracy w Polsce jest Kodeks pracy. Zawiera on najważniejsze regulacje w zakresie praw i obowiązków pracowników oraz pracodawców, umów o pracę, czasu pracy oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Przepisy Kodeksu pracy znajdują również zastosowanie do zagranicznych pracodawców prowadzących działalność w Polsce i zatrudniających pracowników na terenie naszego kraju.

3.4.1. Umowy o pracę

Umowa o pracę może zostać zawarta między pracodawcą a pracownikiem, który ukończył 18 lat. W drodze wyjątku – po spełnieniu warunków przewidzianych przez przepisy szczególne – można również zawierać umowy o pracę z osobami w wieku 16-18 lat. Umowa o pracę może zostać zawarta:

- na czas nieokreślony
- na czas określony
- na okres próbny (nie może on przekraczać 3 miesięcy)
- na zastępstwo (na czas nieobecności zastępowanego pracownika)
- na czas wykonania określonej pracy
- w celu wykonywania prac sezonowych

Umowa o pracę powinna być zawarta w formie pisemnej. Zawarcie umowy o pracę w formie innej niż pisemna nie powoduje jej nieważności, jednak pracodawca powinien pisemnie potwierdzić rodzaj pracy oraz jej warunki najpóźniej w dniu rozpoczęcia pracy. W każdej umowie o pracę obowiązkowo powinny znaleźć się rodzaj pracy oraz fakt wynagradzania pracownika.

Umowy o pracę zawarte na czas określony, co do zasady rozwiązują się automatycznie z upływem czasu, na który były zawarte. Umowa o pracę może być też rozwiązana za porozumieniem stron albo przez jej wypowiedzenie przez jedną ze

stron, w zależności od okoliczności – z zachowaniem okresu wypowiedzenia lub bez jego zachowania.

W przypadku zawarcia w umowie o pracę postanowień niezgodnych z przepisami prawa pracy, są one automatycznie zastępowane przez właściwe przepisy Kodeksu pracy.

3.4.2. Inne formy zatrudnienia

Innymi popularnymi formami współpracy są umowa zlecenie oraz umowa o dzieło (zobowiązanie do wykonania dokładnie określonego dzieła). Są to umowy cywilnoprawne, a więc postanowienia Kodeksu pracy (np. w zakresie uprawnień pracowniczych) nie znajdują do nich zastosowania. Zarówno umowa zlecenie jak i umowa o dzieło są uregulowane w Kodeksie cywilnym. Od umowy o dzieło nie odprowadza się składki ZUS.

3.4.3. Przepisy dotyczące kosztów świadczeń socjalnych

Pracodawca jest płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne pracowników, na nim też spoczywa obowiązek zgłoszenia ich do ubezpieczeń społecznych.

Za pracownika uważa się również osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło.

Pracodawca, jako płatnik, jest zobowiązany do odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe; a także na ubezpieczenie zdrowotne, jak również na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Finansowanie powyższych składek odbywa się wyłącznie ze środków pracodawcy, wyłącznie ze środków pracownika albo też częściowo ze środków pracodawcy, a częściowo ze środków pracownika (w zależności od rodzaju składki). Podstawą wymiaru składek jest przychód uzyskany przez pracownika z tytułu zatrudnienia.

3.4.4. Podstawowe informacje dotyczące przepisów wynikających z Prawa Pracy

Okres wypowiedzenia

Kodeks pracy zawiera wyczerpującą regulację dotyczącą okresów wypowiedzenia umów o pracę oraz sytuacji, kiedy ich zachowanie jest obowiązkowe.

W przypadku umów zawartych na czas nieokreślony okres wypowiedzenia wynosi:

- 2 tygodnie, jeżeli pracownik był zatrudniony krócej niż 6 miesięcy
- 1 miesiąc, jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej 6 miesięcy
- 3 miesiące, jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej 3 lata.

W przypadku umów zawartych na okres próbny okresy te wynoszą odpowiednio:

- 3 dni robocze, jeżeli okres próbny nie przekracza 2 tygodni
- 1 tydzień, jeżeli okres próbny jest dłuższy niż 2 tygodnie
- 2 tygodnie, jeżeli okres próbny wynosi 3 miesiące

Umowy zawarte na czas określony powyżej 6 miesięcy mogą być rozwiązane za dwutygodniowym wypowiedzeniem, jeżeli w umowie przewidziano taką możliwość.

W określonych przypadkach zarówno pracodawca, jak i pracownik mogą rozwiązać umowę o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia. Pracodawcom takie uprawnienie przysługuje za względu na okoliczności wynikające z winy pracownika albo też okoliczności od niego niezależne, np.: ciężkie naruszenie przez pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych, utratę uprawnień koniecznych do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku (zawinionej przez pracownika), niezdolność pracownika do pracy (trwającą dłużej niż dopuszczalne okresy niezdolności wskazane w Kodeksie pracy) oraz (w określonych przypadkach) jeśli czas nieusprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy przekracza 1 miesiąc.

Wypowiedzenie umowy o pracę zawsze powinno być dokonane na piśmie. Pracodawca jest też każdorazowo zobowiązany do wydania pracownikowi świadectwa pracy.

Czas pracy

Zgodnie z przepisami Kodeksu Pracy, czas pracy nie powinien co do zasady przekraczać 8 godzin dziennie i 40 godzin w ramach pięciodniowego tygodnia pracy (na przestrzeni okresu rozliczeniowego, którego długość nie przekracza 4 miesięcy). W określonych przypadkach dopuszczalne jest jednak zobowiązanie pracownika do pracy w ramach nadgodzin.

Praca w ramach nadgodzin jest dopuszczalna w przypadkach: konieczności prowadzenia akcji ratowniczej w celu ochrony życia lub zdrowia ludzkiego, ochrony mienia lub środowiska albo usunięcia awarii, szczególnych potrzeb pracodawcy (przy czym w tym wypadku nadgodziny nie mogą przekroczyć liczby 150 w ciągu roku).

Tygodniowy czas pracy łącznie z godzinami nadliczbowymi nie może przekraczać przeciętnie 48 godzin w przyjętym okresie rozliczeniowym, co oznacza, że w ciągu tygodnia, co do zasady dozwolonych jest 8 nadliczbowych godzin pracy. Zasady tej nie stosuje się jednak w odniesieniu do czasu pracy „pracowników zarządzających”- a więc np. managerów lub głównych księgowych. Przy ustalaniu właściwego czasu pracy pracowników należy również pamiętać, że pracownikowi przysługuje prawo do nieprzerwanego odpoczynku dobowego w wymiarze przynajmniej 11 godzin oraz 35 godzin nieprzerwanego odpoczynku tygodniowego.

Za pracę w godzinach nadliczbowych, oprócz standardowego wynagrodzenia, przysługuje również dodatkowe wynagrodzenie – w zależności od okoliczności w wysokości 50% lub 100% kwoty wynagrodzenia podstawowego.

Niedziele i święta (określone w przepisach szczególnych) są dniami wolnymi od pracy. Praca w te dni w określonych wypadkach jest jednak dozwolona (chodzi tu np. o prace w gastronomii, zakładach hotelarskich czy pracę zmianową). Pracownikowi przysługuje za nią dzień wolny w innym terminie albo dodatek do wynagrodzenia.

Wynagrodzenie za pracę

Wynagrodzenie za pracę zostaje ustalone między pracodawcą a pracownikiem. Powinno odpowiadać rodzajowi pracy oraz kwalifikacjom pracownika. Pracodawca zatrudniający co najmniej 20 pracowników, którzy nie są objęci układem zbiorowym pracy, powinien ustalić warunki wynagrodzenia za pracę w regulaminie wynagradzania.

Od 1 stycznia 2014 roku wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę wynosi 1680 zł (brutto). Wysokość wynagrodzenia pracownika w okresie jego pierwszego roku pracy nie może być niższa niż 80% wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. musi wynosić w 2014 r. co najmniej 1344 zł (brutto).

Wynagrodzenie jest płatne przynajmniej raz w miesiącu, w stałym i z góry ustalonym terminie.

Urlop wypoczynkowy

Pracownik ma prawo do corocznego, nieprzerwanego urlopu wypoczynkowego, którego to prawa nie może się zrzec, w wymiarze 20 dni (w przypadku pracownika zatrudnionego krócej niż 10 lat) albo 26 dni (w przypadku pracownika zatrudnionego, co najmniej 10 lat). Pracownik, który podjął pracę po raz pierwszy, uzyskuje prawo do urlopu w roku kalendarzowym, w którym podjął pracę, z upływem każdego miesiąca pracy, w wymiarze 1/12 wymiaru urlopu przysługującego mu po przepracowaniu roku.

Na wniosek pracownika urlop może być podzielony na części. W takim jednak przypadku co najmniej jedna część wypoczynku powinna trwać nie mniej niż 14 kolejnych dni kalendarzowych.

3.4.5. Zatrudnianie cudzoziemców

Zasady zatrudniania cudzoziemców w Polsce różnią się w zależności od tego, czy cudzoziemiec jest obywatelem państwa Unii Europejskiej, czy państwa spoza tej grupy. Obywatele państw UE, Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) i Szwajcarii nie mają obowiązku uzyskania pozwolenia na pracę. Pozostali cudzoziemcy muszą uzyskać pozwolenie (o ile nie mają do nich zastosowania zwolnienia z powyższego obowiązku przewidziane w przepisach szczególnych).

Procedura uzyskania pozwolenia na pracę

Pozwolenie na pracę wydaje właściwy wojewoda na pisemny wniosek podmiotu powierzającego wykonanie pracy cudzoziemcowi. Przed wystąpieniem z wnioskiem do wojewody przyszedł pracodawca powinien jednak najpierw zgłosić wolne miejsce pracy do właściwego Urzędu Pracy, który sprawdzi,

czy odpowiedniej na dane stanowisko osoby nie można znaleźć wśród miejscowych bezrobotnych lub w wyniku rekrutacji prowadzonej dla pracodawcy.

Kolejnym etapem jest wydanie przez wojewodę przyrzeczenia dotyczącego pozwolenia na pracę. Stanowi ono załącznik do wniosku o wizę, o którą cudzoziemiec będzie ubiegał się w związku z przyjazdem do Polski w celu podjęcia zatrudnienia.

Wojewoda wydaje zezwolenie po legalizacji pobytu przez cudzoziemca. Zezwolenie jest wydawane na czas określony.

Należy również podkreślić, że w określonych przez prawo przypadkach obok uzyskania pozwolenia na pracę konieczne jest również uzyskanie przez cudzoziemca odpowiedniej wizy pobytowej (wizy Schengen lub krajowej).

Wykonywanie pracy przez cudzoziemca bez uzyskania pozwolenia na pracę jest nielegalne i zagrożone karą zarówno w stosunku do pracodawcy, jak i pracownika.

Obywatele państw UE oraz tych państw, z którymi UE zawarła umowy o swobodnym przepływie pracowników, mogą co do zasady swobodnie podejmować zatrudnienie w Polsce.

3.5. System wsparcia dla MSP

Przedsiębiorstwa prowadzące lub rozpoczynające działalność gospodarczą w Małopolsce mogą ubiegać się o różnego rodzaju zachęty inwestycyjne, takie jak dotacje z funduszy UE, dotacje ze środków krajowych, zwolnienia podatkowe, preferencyjne ulgi podatkowe na zakup nowych technologii. Zachęty inwestycyjne podlegają zarówno krajowym jak i unijnym zasadom wsparcia przedsiębiorców, które określają m.in. maksymalny poziom wsparcia oraz jego szczegółowe warunki.

Dotacje z funduszy UE

W perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020 przewiduje się realizację krajowych i ponadregionalnych programów operacyjnych:

- **Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020** – dotyczący innowacyjności, badań naukowych i ich powiązań ze sferą przedsiębiorstw.
- **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020** – dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego.
- **Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój** – dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego oraz dobrego rządzenia.
- **Program Polska Cyfrowa** – celem programu jest stworzenie warunków do powszechnego wykorzystania technologii cyfrowych w taki sposób, żeby stały się one kołem zamachowym gospodarki.
- **Program dotyczący rozwoju obszarów wiejskich.**

- **Program dotyczący rozwoju obszarów morskich i rybackich.**
- **Program Operacyjny Polska Wschodnia.**
- **Programy dotyczące europejskiej współpracy terytorialnej** (programy ponadregionalne).

Najważniejsze informacje dotyczące środków unijnych dla przedsiębiorców znajdują się (w wersji anglojęzycznej) na stronach:

http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/english/Strony/European_Funds.aspx i

Dotacje ze środków krajowych

W celu zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki i zachęcenia przedsiębiorców do podejmowania innowacyjnych działań Rada Ministrów przyjęła Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2020. Program wspiera bezpośrednio Inwestycje głównie w sektorach wysokich technologii.

Wsparcie jest przyznawane w formie dotacji, na podstawie umowy zawartej pomiędzy Ministrem Gospodarki a inwestorem. Można ubiegać się o wsparcie z tytułu:

- kosztów tworzenia nowych miejsc pracy (do 15 600 PLN na jedno miejsce pracy)
- kosztów kwalifikowanych nowej inwestycji (do 7,5% kosztów kwalifikowanych inwestycji).

O wsparcie wnioskować mogą przedsiębiorcy planujący inwestycje w sektorach przemysłu samochodowego, elektronicznego, lotniczego, biotechnologii, nowoczesnych usług, w działalności badawczo-rozwojowej.

Pomoc mogą uzyskać tzw. inwestycje / projekty znaczące w innych sektorach, o minimalnych kosztach kwalifikowanych 750 mln zł i tworzące co najmniej 200 nowych miejsc pracy, lub o minimalnych kosztach kwalifikowanych 500 mln zł i tworzące co najmniej 500 nowych miejsc pracy (tzw. inwestycje / projekty znaczące).

Do ubiegania się o wsparcie **z tytułu tworzenia nowych miejsc pracy** uprawnia:

- Realizacja nowej inwestycji produkcyjnej w sektorach priorytetowych, w wyniku której zostanie utworzonych co najmniej 250 nowych miejsc pracy o minimalnych całkowitych kosztach kwalifikowanych inwestycji 40 mln PLN,
- Realizacja znaczącej nowej inwestycji,
- Realizacja nowej inwestycji w sektorze nowoczesnych usług, tworzącej co najmniej 250 nowych miejsc pracy, przy minimalnych nakładach inwestycyjnych środki trwałe (bez najmu) w wysokości 1,5 mln PLN,
- Realizacja nowej inwestycji w dziedzinie działalności badawczo-rozwojowej, tworzącej co najmniej 35 nowych miejsc pracy dla osób z wyższym wykształceniem o mi-

nimalnych całkowitych kosztach inwestycji 1,5 mln PLN.

Do ubiegania się o wsparcie **z tytułu nowej inwestycji** uprawnia:

- Realizacja nowej inwestycji w sektorach priorytetowych o kosztach nowej inwestycji kwalifikujących się do objęcia pomocą wynoszących co najmniej 160 mln PLN i tworzącej co najmniej 50 nowych miejsc pracy,
- Realizacji nowej inwestycji znaczącej;
- Realizacja inwestycji w sektorze badawczo-rozwojowym o kosztach kwalifikowanych inwestycji wynoszących co najmniej 10 mln PLN i tworzącej, co najmniej 35 miejsc pracy dla osób z wyższym wykształceniem.

Specjalne Strefy Ekonomiczne

Specjalna strefa ekonomiczna (SSE) jest to teren gdzie może być prowadzona działalność produkcyjna i nowoczesnych usług na zasadach określonych ustawą.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności na terytorium SSE oznaczają możliwość skorzystania z pomocy publicznej. Jest ona przyznawana zarówno w formie zwolnienia od podatku dochodowego, jak i zwolnienia z podatku od nieruchomości. Zwolnienie z podatku dochodowego oznacza, że w okresie od dnia uzyskania zezwolenia do wyczerpania pomocy regionalnej lub do końca okresu funkcjonowania SSE przedsiębiorcy nie płacą podatku dochodowego od dochodów uzyskanych z tytułu działalności prowadzonej na terenie SSE.

Wielkość pomocy udzielanej w formie zwolnienia od podatku dochodowego ograniczona jest przez wysokość kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą oraz maksymalną intensywność pomocy publicznej obliczonej dla określonego obszaru (50% kosztów kwalifikowanych w Małopolsce, a od 1.07.2014 – 35% kosztów kwalifikowanych). Podstawą ustalenia kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą są koszty nowej inwestycji lub wartość dwuletnich kosztów pracy nowo zatrudnionych pracowników. Pomoc regionalna z tytułu prowadzenia działalności na terenie SSE może być także przyznana w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości.

Aby działać w SSE i być uprawnionym do korzystania z przedstawionych powyżej preferencji konieczne jest uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w danej SSE.

Specjalne Strefy Ekonomiczne będą działały w Polsce do 2026 r.

4. PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE HANDLU ZAGRANICZNEGO POLSKA – UE – POZOSTAŁE KRAJE

4.1. Wielkość eksportu

Według wstępnych danych GUS, po pierwszym półroczu 2013 r. eksport towarów z Polski osiągnął wartość prawie 87 mld euro i był wyższy o 6,2 proc. w porównaniu z poziomem z roku 2012.

4.2. Główne towary i kierunki

Wśród ważniejszych rynków krajów UE najszybciej wzrosła sprzedaż na rynek **słowacki** – o 8,8 proc., **węgierski** – o 9,1 proc., **szwedzki** – o 6,2 proc. oraz **belgijski** – o 7,6 proc.

W przypadku pozostałych rynków rozwiniętych dynamicznie wzrósł eksport do **Stanów Zjednoczonych** (o 24,9 proc.), **Norwegii** (o 45,3 proc.) i **Japonii** (o 23,6 proc.).

W przekroju towarowym najlepszy wynik eksportu widoczny był w sektorze rolno-spożywczym – wzrost o 13,6 proc. (do 10,9 mld euro) oraz chemicznym – o 8,4 proc. (do 12,4 mld euro). Wartość eksportu towarów elektromaszynowych wyniosła blisko 34,2 mld euro i była wyższa o 6,1 proc. niż przed rokiem.

Utrzymywała się tendencja do szybszego wzrostu eksportu na rynki rozwijające się i słabiej rozwinięte (o 17,3%, do pra-

wie 13,7 mld EUR) niż na rynki rozwinięte (o 3,7%, do 60,5 mld EUR). Eksport do Unii Europejskiej wzrósł w I półroczu 2013. o 1,9% (do 55,1 mld EUR), przy czym wolniej do strefy euro – o 1,1 proc. (do 37,6 mld EUR) niż na pozostałe rynki unijne (wzrost na poziomie 3,5%, do 17,5 mld EUR).

Eksport na rynki Wspólnoty Niepodległych Państw wzrósł o 12,7%, (7,2 mld EUR), w tym do Rosji o 12,8% (ponad 3,9 mld EUR), na Ukrainę o 10,9% (do 2 mld EUR) oraz do Białorusi o 19,6% (ok. 0,8 mld EUR).

Wśród rynków UE zdecydowanie gorzej kształtowała się wymiana z rynkami strefy euro, gdzie eksport zwiększył się o 1,1% (do 37,6 mld EUR), a import zmniejszył o 4,1% (do 33,5 mld EUR). Z kolei wywóz na pozostałe rynki unijne wzrósł o 3,5% (do 17,5 mld EUR), a przywóz z nich spadł o 0,7%, do 9,5 mld EUR. Spośród rynków unijnych najszybciej zwiększył się wywóz do:

- Bułgarii o 48,2%, do 328 mln EUR
- Łotwy o 23,2%, do 572 mln EUR
- Grecji o 19,6%, do 247 mln EUR
- Finlandii o 9,1%, do 563 mln EUR
- na Słowację o 8,4%, do 1,9 mld EUR

Szybciej niż eksport ogółem zwiększył się także wywóz gotowych artykułów spożywczych (o 9,7%, do blisko 4,2 mld EUR) oraz zwierząt żywych i produktów pochodzenia zwierzęce-

go (o 9,6%, do 3 mld EUR). W branży wyrobów przemysłu chemicznego eksport wzrósł o 7,9%, (ponad 10,6 mld EUR, 14,3% eksportu ogółem).

4.3. Przepisy dot. wymiany handlowej

HANDEL I ŚWIADCZENIE USŁUG W KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ

Z chwilą wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, Polska stała się częścią tzw. jednolitego rynku UE. Cechy rynku UE są następujące:

- na granicach z państwami członkowskimi nie przeprowadza się kontroli celnych, gdyż pomiędzy krajami Unii obowiązuje swobodny przepływ towarów (poza wyjątkami do których wlicza się poszanowanie obyczajów publicznych, względy porządku i bezpieczeństwa, ochrona zdrowia i życia ludzi, zwierząt lub roślin, ochrona narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej lub też ochrona własności komercyjnej i przemysłowej.). Brak kontroli celnej oznacza, że nie obowiązują bariery pozataryfowe, np.: kontyngenty, cła antidumpingowe, przestał też obowiązywać dokument SAD (pozostaje on ważny w wymianie handlowej z krajami nie będącymi członkami UE)
- niezależnie od tego, które państwo członkowskie jest odbiorcą towaru, towar ten podlega jednakowym wymogom w zakresie wymogów technicznych, tzn. każdy produkt lokowany na jednolitym rynku Unii Europejskiej musi spełniać odpowiednie wymogi w zakresie bezpieczeństwa i jakości. Za wady produktu odpowiada producent lub importer
- prowadzenie działalności jest uzależnione od posiadania numeru NIP, wymagana jest też rejestracja działalności we właściwym urzędzie skarbowym
- w wymianie handlowej pomiędzy krajami UE pojęcia takie jak eksport, zastąpiono pojęciem dostawa wewnątrzspółnotowa i import, zastąpiony pojęciem nabycie wewnątrzspółnotowe. Od 1 maja 2004 r. eksport i import oznaczają wymianę handlową z krajami spoza Unii Europejskiej (z Rosją, Stanami Zjednoczonymi itd.)

Zasady międzynarodowego handlu usługami uregulowane są Układem ogólnym w sprawie handlu usługami (General Agreement on Trade in Services – GATS).

EKSPORT

Unia celna, w skład której wchodzi Polska wraz z pozostałymi krajami członkowskimi UE oznacza:

- Zniesienie cła na granicach wewnętrznych między państwami członkowskimi UE
- Obowiązywanie tych samych stawek celnych na towary przywożone spoza UE

- Obowiązywanie tych samych reguł pochodzenia w odniesieniu do produktów sprowadzanych spoza UE
- Obowiązywanie tych samych reguł pochodzenia w odniesieniu do produktów obowiązuje wspólna definicja wartości celnej

Każdy towar opuszczający obszar celny UE poprzez obszar celny Polski, jest poddawany nadzorowi celnemu i podlega procedurze celnej, podczas której wykorzystuje się deklaracje eksportowe SAD (Single Administrative Document - Jednolity Dokument Administracyjny) oraz inne niezbędne dokumenty eksportowe. Eksport towarów do innych krajów jest regulowany przepisami importowymi tych krajów.

Uproszczenia celne

Od roku 2008 r. obowiązują przepisy umożliwiające funkcjonowanie instytucji „upoważnionego przedsiębiorcy” (AEO – ang. Authorised Economic Operator). Status AEO przyznany w jednym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest uznawany w całej Wspólnocie. Dzięki AEO przedsiębiorcy mogą korzystać z ułatwień odnoszących się do kontroli celnej dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony i/lub z uproszczeń przewidzianych w ramach przepisów celnych.

Zgodnie z regułą swobodnego eksportu Wspólnota nie stosuje barier ilościowych w wywozie towarów poza obszar UE. Tylko w wyjątkowych, określonych sytuacjach, ustanawiane są ograniczenia wywozu, które mogą przyjmować formę:

- zakazu eksportu
- pozwoleń wywozu (*authorisations*) i licencji wywozowych,
- nadzoru statystycznego Przedsiębiorcy (w tym również przewoźnicy, spedytorzy lub agenci celni), posiadający świadectwa

System EORI

Stworzenie europejskiego systemu identyfikacji przedsiębiorców EORI (ang. Economic Operators' Registration and Identification), obejmującego uczestników wymiany towarowej na terenie całej UE, zapewnia administracjom celnym państw członkowskich bieżącą informację o podmiotach uczestniczących w czynnościach celnych. EORI ma za zadanie przyspieszenie załatwiania formalności i operacji celnych przez podmioty uczestniczące w czynnościach celnych.

Rejestracja w Polsce

W Polsce przedsiębiorcy mogą rejestrować się w systemie EORI (ang. Economic Operators' Registration and Identification) w następujący sposób:

- poprzez złożenie lub przesłanie pocztą wniosku rejestracyjnego (w formie pisemnej)
- osobiście przez wnioskodawcę lub poprzez przedstawiciela wnioskodawcy (posiadającego jego upoważnienie)

- w urzędach lub oddziałach celnych na terenie Polski
- przed pierwszą operacją celną lub w jej trakcie

4.4. Wspieranie eksportu w Unii Europejskiej i w Polsce

Wspieranie eksportu w UE może odbywać się na szczeblu unijnym poprzez bezpośrednie subsydia eksportowe lub na szczeblu krajowym.

Bezpośrednie subsydia eksportowe

W Polsce oficjalne wsparcie kredytów eksportowych jest realizowane w następujących formach:

- kredytów rządowych, w tym udzielanych w oparciu o warunki pomocy wiązanej (*tied aid*)
- kredytów eksportowych udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego
- dopłat do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego
- ubezpieczeń kredytów eksportowych realizowanych przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (KUKE)

Formy wspierania eksportu stosowane na szczeblu krajowym

Inne bezpośrednio i pośrednio formy wspierania eksportu pozostają w kompetencji krajów członkowskich. Polski system finansowych instrumentów wspierania eksportu dotyczy:

- ubezpieczenia kredytów eksportowych
- dopłat do oprocentowania kredytów eksportowych
- poręczeń i gwarancji na przedsięwzięcia proeksportowe
- na mocy Programu Rządowego Finansowe Wspieranie Eksportu Bank Gospodarstwa Krajowego udziela zagranicznym nabywcom (bezpośrednio lub poprzez bank nabywcy) kredytów finansujących kontrakty eksportowe na zakup polskich towarów i usług. Środki z kredytów wypłacane są bezpośrednio krajowym eksporterem, a zagraniczni nabywcy po dostawie towaru/usługi, dokonują spłaty kredytów

Wsparcie o charakterze informacyjno-promocyjnym i edukacyjnym obejmuje m.in.:

- dofinansowanie misji wyjazdowych
- dofinansowanie przyjazdu importerów zagranicznych na targi
- szkolenia w ramach Akademii Handlu Zagranicznego
- dofinansowanie kosztów uzyskania certyfikatu wyrobu
- wsparcie informacyjno-ofertowe eksporterów
- korzystanie z pomocy polskich przedstawicielstw ekonomiczno-handlowych za granicą

Warunki dostępu do rynków krajów trzecich dostępne są w bazach:

- Market Access Database – <http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>
- Portal Promocji Eksportu – www.eksporter.gov.pl

W przypadku artvkułów przemysłowych większość importu odbywa się na warunkach bezcłowych ze względu na rozbudowany system preferencji (udzielanych partnerom handlowym jednostronnie, dwustronnie, czy też w ramach porozumień wielostronnych) oraz system zawiesznień celnych. W 2009 r. ograniczenia ilościowe importu obowiązują jedynie w przywozie tekstyliów i odzieży z Białorusi (kontyngent ilościowy), Korei Pn. (kontyngent ilościowy), Uzbekistanu (nadzór licencyjny) oraz wyrobów ze stali z Rosji i Kazachstanu, wyroby stalowe podlegają ponadto nadzorowi importu opartemu na systemie *single-checking* (ze wszystkich kierunków importu z wyjątkiem Rosji i Kazachstanu).

Całkowity zakaz importu może być wprowadzony z powodów pozaekonomicznych (np. ze względów bezpieczeństwa, czy zagrożenia zdrowia). Z podobnych przyczyn ustanowiono specjalne wymogi w przywozie niektórych towarów takich jak np.: broń i amunicja, farmaceutyki, chemikalia, a także roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem.

Informacje dotyczące obowiązującego cła i środków pozataryfowych można znaleźć w aktualizowanej codziennie bazie danych **TARIC**.

http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_duties/tariff_aspects/customs_tariff/index_en.htm

Unia Europejska przywiązuje dużą wagę do stosunków z krajami trzecimi. Aby ułatwić przedsiębiorcom z tych krajów dostęp do informacji o rynku unijnym a przedsiębiorcom unijnym (w tym polskim), dostęp do informacji o rynkach krajów trzecich, powstało szereg baz danych. Zawierają one m.in. podstawowe informacje o warunkach przywozu: cła, podatki, przepisy prawne.

Od 1 lipca 2008 r. Ministerstwo Gospodarki uruchomiło nowy serwis internetowy Wydziałów Promocji Handlu i Inwestycji Ambasad i Konsulatów RP (WPHiI). Serwis, poprzez integrację portali poszczególnych placówek dostarcza informacji nt. prowadzenia działalności gospodarczej w krajach urzędowania placówek Ministra Gospodarki oraz w Polsce.

Wydziały Promocji Handlu i Inwestycji Ambasad i Konsulatów RP zostały utworzone w celu wsparcia polskich firm w procesie internacjonalizacji. Misją jest także udzielenie wsparcia firmom zagranicznym, zainteresowanym importem polskich towarów i usług, jak również inwestycjami w naszym kraju.

<http://polska.trade.gov.pl/en/>

Instrumenty wsparcia w procesie internacjonalizacji polskich firm to m.in. kredyty i gwarancje rządowe, ubezpieczenia kredytów, finansowanie z funduszy strukturalnych, dofinansowanie wydawnictw, certyfikatów oraz udziału przedsiębiorców w targach i wystawach.

Dofinansowanie kosztów realizacji przedsięwzięć promocyjnych ze środków Ministerstwa Gospodarki przeznaczonych na promocję eksportu odbywa się w ramach kilku instrumentów wspierania eksportu. Należą do nich:

- dofinansowanie branżowych projektów promocyjnych
- dofinansowanie kosztów uzyskania certyfikatów eksportowych
- dofinansowanie kosztów publikacji promocyjnych oraz organizacji konferencji, seminariów i imprez promocyjnych

Rządowy Program Wspierania Eksportu

Na mocy Programu Wspierania Eksportu Bank Gospodarstwa Krajowego udziela zagranicznym nabywcom kredytów finansujących kontrakty eksportowe na zakup polskich towarów i usług. Środki z kredytów wypłacane są bezpośrednio krajowym eksporterom, a zagraniczni nabywcy po dostawie towaru/usługi, dokonują spłaty kredytów. BGK ubezpiecza w Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. kredyty udzielane w ramach Rządowego Programu Wspierania Eksportu, dokonując przy tym wszystkich wymaganych formalności. W przypadku instrumentów wymagających udziału banku nabywcy, warunkiem udzielenia przez BGK kredytu jest dostępność limitów na finansowanie transakcji z danym bankiem. Natomiast kredyty finansujące nabywców bezpośrednio mogą być udzielane po dokonaniu każdorazowo indywidualnej oceny transakcji i kredytobiorcy.

Rządowy Program Wspierania Eksportu przewiduje następujące instrumenty finansowania polskiego eksportu: Finansowanie średnio- i długoterminowe (okres kredytowania powyżej 2 lat):

- Kredyt dla nabywcy udzielany poprzez bank nabywcy
- Kredyt dla nabywcy udzielany bezpośrednio

Finansowanie krótkoterminowe (okres kredytowania do 2 lat) realizowane w formie:

- Postfinansowanie akredytów dokumentowych
- Dyskontowanie należności z akredytów dokumentowych

4.4.1. Sieć Centrów Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE)

W 2009 r. zatwierdzono projekt systemowy Ministra Gospodarki pt.: „Sieć Centrów Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE)” w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013.

Celem projektu jest wzrost poziomu umiędzynarodowienia polskich firm, poprzez ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do kompleksowych, wysokiej jakości i nieodpłatnych usług informacyjnych w zakresie niezbędnym do planowania, organizowania i realizacji eksportu i/lub inwestycji poza granicami Polski. Cel ten obejmuje działanie na rzecz zwiększania poziomu inwestycji zagranicznych w Polsce, poprzez ułatwienie dostępu inwestorom zagranicznym do informacji o warunkach podejmowania działalności gospodarczej w Polsce i in-

strumentach wsparcia rozwoju przedsiębiorczości.

Grupą docelową objętą wsparciem są COIE, utworzone w strukturach Urzędów Marszałkowskich (UM), bądź innych jednostkach wybranych przez UM do realizacji zadania, zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi. Ostateczną grupę docelową projektu stanowią:

- w obszarze usługi **pro-eksport** (obejmującej: działalność eksportową i inwestycyjną poza granicę kraju): wszyscy przedsiębiorcy, reprezentujący różne branże, mający siedzibę na terenie RP, a w przypadku osób fizycznych, posiadający miejsce zamieszkania na terenie RP,
- w obszarze usługi **pro-biz** (obejmującej przyciąganie do Polski inwestorów zagranicznych): wszyscy inwestorzy zagraniczni, zainteresowani prowadzeniem działalności gospodarczej w Polsce

Przedsiębiorcy zainteresowani korzystaniem z usług informacyjnych mają możliwość swobodnego wyboru COIE, niezależnie od miejsca prowadzenia działalności gospodarczej.

4.4.2. Program Dopłat do Oprocentowania Kredytów Eksportowych (DOKE)

Wzorem krajów Unii Europejskiej, a także innych krajów OECD, ustanowiono w Polsce system dopłat z budżetu państwa do oprocentowania kredytów średnio i długoterminowych o stałych stopach procentowych na finansowanie eksportu (Program DOKE). Rozliczenia związane z tym systemem prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego. Program dopłat do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych uruchomiono w celu wspierania przez państwo aktywności eksportowej polskich przedsiębiorstw.

Program DOKE polega na udzielaniu z budżetu państwa, za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego - administratora Programu, **dopłat do oprocentowania** konkretnego kredytu eksportowego o stałej stopie procentowej, udzielonego przez bank krajowy, bank zagraniczny lub międzynarodową instytucję finansową. Dopłaty realizowane są w ramach wzajemnych rozliczeń między Bankiem Gospodarstwa Krajowego a bankiem (udzielającym kredytu eksportowego), z którym została podpisana Umowa DOKE.

W zależności od wysokości kosztów finansowania, przeprowadzane są następujące rozliczenia:

- gdy wysokość stałej stopy procentowej kredytu eksportowego będzie niższa od kosztów jego finansowania, wówczas ze środków budżetu państwa za pośrednictwem BGK będą przekazywane do banku kredytującego dopłaty do stałej stopy procentowej
- gdy wysokość stałej stopy procentowej kredytu eksportowego będzie wyższa od kosztów jego finansowania, wówczas bank kredytujący będzie zobowiązany do przekazania nadwyżki do BGK na rzecz budżetu państwa

Więcej informacji nt. Programu DOKE zobacz w serwisie internetowym BGK

Ubezpieczenia Kredytów Eksportowych – KUKE

Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych Spółka Akcyjna oferuje polskim przedsiębiorcom oraz instytucjom finansującym eksport polskich towarów i usług, ubezpieczenia finansowe i gwarancje ubezpieczeniowe. Jest jedynym polskim ubezpieczycielem, który dysponuje możliwościami oferowania produktów z gwarancjami Skarbu Państwa.

Gwarancje ubezpieczeniowe ułatwiają, a często wręcz stanowią warunek zawarcia kontraktu z zagranicznym partnerem. Dla wszystkich przedsiębiorców, którzy planują realizację umowy eksportowej lub inwestycji za granicą, oferuje szeroką gamę eksportowych gwarancji kontraktowych:

- gwarancja przetargowa
- gwarancja zwrotu zaliczki
- gwarancja wykonania kontraktu
- gwarancja dobrego wykonania kontraktu

Zalety gwarancji

- gwarancje zwalniają przedsiębiorcę ze stosowania in-

nych zabezpieczeń wykonania kontraktów

- w odróżnieniu od gwarancji bankowej, nie obciążają linii kredytowej eksportera
- zwiększają wiarygodność przedsiębiorcy wobec partnera zagranicznego
- w wielu przypadkach stanowią warunek zawarcia kontraktu
- warunki gwarancji zostały dostosowane do międzynarodowych standardów
- treść gwarancji jest negocjowana z beneficjentem

Adresaci gwarancji

Gwarancje ubezpieczeniowe adresowane są do wszystkich polskich przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą co najmniej 3 lata.

Zakres podmiotowy gwarancji

Beneficjentem gwarancji mogą być kontrahenci z większości krajów świata.

Koszty

Wynagrodzenie za udzielenie gwarancji jest negocjowane indywidualnie i zależy przede wszystkim od rodzaju zastosowanych zabezpieczeń. Stawki oscylują od 1% do 4% kwoty gwarancji w stosunku rocznym.

Informacje na stronie internetowej KUKE www.kuke.com.pl

4.4.3. Kredyty rządowe

Instytucja administrująca – Ministerstwo Finansów / Departament Gwarancji i Poręczeń

Polskie rządowe kredyty eksportowe przeznaczone są na finansowanie dostaw z Polski.

Zgodnie z Konsensusem OECD kredyty rządowe przeznaczone na finansowanie eksportu z Polski mogą być udzielane na warunkach komercyjnych lub na zasadach preferencyjnych w formie tzw. pomocy wiązanej (tied aid). Do korzystania z kredytów w ramach pomocy wiązanej uprawnione są wybrane kraje rozwijające się, znajdujące się na liście publikowanej przez OECD (w zależności od DNB per capita).

Warunki finansowe kredytu w ramach pomocy wiązanej, np. termin spłaty, oprocentowanie, karencja, zapewniają min. 35% poziom dotowania. W praktyce oznacza to preferencyjne warunki w porównaniu do kredytów rynkowych w postaci np. niższego oprocentowania, dłuższego okresu karencji oraz terminu spłaty.

Projekty finansowane w ramach tzw. pomocy wiązanej głównie w zakresie ochrony środowiska, zdrowia, modernizacji, poprawy bezpieczeństwa pracy, warunków bytowych ludności, rozwoju obszarów wiejskich czy edukacji przyczyniają się do poprawy sytuacji w kraju biorcy. Projekty takie nie mogą wykazywać zdolności do samofinansowania lub nie znajdują finansowania komercyjnego.

Kredyty rządowe w ramach pomocy wiązanej, oprócz istotnej roli wspierania eksportu, przyczyniają się do zwiększenia wielkości świadczonej przez Polskę pomocy rozwojowej i są alternatywnym instrumentem pomocowym w porównaniu do np. bezpośredniego wsparcia budżetowego czy grantów.

Konsensus OECD nie reguluje kwestii związanych z udzielaniem kredytów rządowych na finansowanie sprzętu obronnego oraz art. rolnych. W tym zakresie kraj kredytodawca posiada większą swobodę określania warunków finansowych udzielanego kredytu.

Płatności z tytułu realizacji kontraktów dokonywane są ze środków budżetu państwa za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego (upoważnionego do obsługi międzyrządowych umów kredytowych) bezpośrednio na rzecz polskich eksporterów. Wypłata dla polskiego przedsiębiorstwa będzie następować w złotych polskich po kursie kupna NBP obowiązującym w dniu wypłaty, na podstawie dokumentów przyjętych w kontrakcie (niezależnie od waluty kontraktu), uprzednio zaakceptowanych przez importera oraz jego bank.

4.4.4. SOLVIT - system skutecznego rozwiązywania problemów przedsiębiorców w UE

SOLVIT zajmuje się rozwiązywaniem konkretnych problemów wynikających z nieprawidłowego stosowania prawa wspólnotowego przez organy administracji publicznej w państwach członkowskich (oraz Norwegii, Lichtensteinu i Islandii). Jeżeli w związku z prowadzoną przez Państwa działalnością lub pobytem w innym państwie członkowskim władze administracyjne tego państwa niewłaściwie zastosowały zasady prawa wspólnotowego, w rozwiązaniu takiego konkretnego sporu może pomóc SOLVIT.

System funkcjonuje w sieci Centrów Koordynacyjnych utworzonych we wszystkich państwach UE, współpracujących ze sobą za pośrednictwem internetowej bazy danych, aby szybko i skutecznie znaleźć rozwiązanie przedstawionego problemu. Zadaniem systemu nie jest zastąpienie istniejących mechanizmów rozwiązywania problemów transgranicznych, takich jak postępowanie sądowe na szczeblu krajowym lub wspólnotowym. SOLVIT stanowi dla nich alternatywę. Dochożenie swoich praw na drodze sądowej jest często bardzo kosztowne i długotrwałe. SOLVIT oferuje możliwość uzyskania szybkiego rozwiązania w Państwa sprawie: Polskie Centrum SOLVIT przekaże daną skargę do Centrum w państwie, w którym pojawił się problem. Centrum to potwierdzi przyjęcie sprawy w ciągu tygodnia a następnie, w oparciu o opinie ekspertów swojego kraju, przedstawi ostateczne rozwiązanie w ciągu 10 - 14 tygodni. Zaproponowane rozwiązanie nie jest wiążące i nie istnieje możliwość jego formalnego zakwestionowania.

Jakie problemy można zgłosić do SOLVIT?

- wynikające z naruszenia prawa UE
- spowodowane przez administrację innego państwa członkowskiego
- zawierające element transgraniczny (np. polski obywatel ma problemy z urzędem francuskim)

Przykładowe obszary działalności SOLVIT:

- dostęp produktów do rynku
- dostęp do rynku usług
- uznawanie kwalifikacji zawodowych i dyplomów
- zabezpieczenie społeczne
- rejestracja pojazdów silnikowych
- kontrole graniczne

Jak zgłosić problem do Centrum SOLVIT

- problem można zgłosić online na stronie internetowej <http://ec.europa.eu/solvit/>
- opisać w formularzu do pobrania na stronach internetowych SOLVIT (www.solvit.gov.pl) i przesłać go wraz z kopiami dokumentów dotyczących sprawy pocztą elektroniczną, drogą pocztową lub faksem

5. PRZEWODNIK PO MAŁOPOLSKICH INSTYTUCJACH PROMOCJI GOSPODARCZEJ I WSPARCIA ROZWOJU

Centrum Business in Małopolska

Centrum Business in Małopolska (CeBiM) to wyjątkowa w skali Polski inicjatywa, której celem jest usprawnienie obsługi inwestora i eksportera oraz promocja gospodarcza regionu.

Centrum Business in Małopolska tworzą: instytucja rozwoju regionalnego – Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., samorząd regionalny – Województwo Małopolskie i jedna z najważniejszych instytucji wspierających bezpośrednio inwestycje zagraniczne – Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o. oraz Małopolskie Parki Przemysłowe Sp. z o.o.

CeBiM oferuje:

- zintegrowany system obsługi inwestora (one-stop-shop);
- system publicznego wsparcia inwestycji
- największą w regionie bazę nieruchomości inwestycyjnych
- bazę danych przedsiębiorstw eksportowych i kontrahentów zagranicznych;

- wsparcie eksporterów z regionu w oparciu o środki własne oraz fundusze UE;
- koordynacja działań promocyjnych o charakterze gospodarczym
- wzmocnienie wizerunku gospodarczego Małopolski
- wspólny udział w projektach finansowanych ze środków UE
- prezentację firmy w katalogu Małopolskiej Oferty Eksportowej, dostępnej dla potencjalnych partnerów biznesowych online na naszej stronie internetowej oraz w materiałach multimedialnych
- umieszczenie informacji o ofercie firmy w katalogach dystrybuowanych na zagranicznych wystawach, targach branżowych i wydarzeniach biznesowych
- pomoc w nawiązaniu kontaktów z odbiorcami zagranicznymi
- udział w misjach gospodarczych i spotkaniach biznesowych

www.businessinmalopolska.pl, www.malopolskapartnership.pl

Kontakt: ul. Prof. Życzkowskiego 14 (dawniej al. Jana Pawła II 41 L), 31-864 Kraków

Telefon: (+48) 12 620 9140, faks: (+48) 12 620 9166

e-mail: contact@businessinmalopolska.com

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Województwo Małopolskie kreuje kierunki polityki gospodarczej działając na rzecz rozwoju Regionu. Działa na rzecz promocji Małopolski poprzez prowadzenie polityki informacyjnej, prezentując potencjał ekonomiczny Województwa. Zespół, wchodzący w skład Centrum Business in Małopolska, wspiera obsługę inwestorów krajowych i zagranicznych, zajmuje się także organizacją imprez promujących gospodarkę Małopolski. Małopolskie Obserwatorium Gospodarki przy Urzędzie Marszałkowskim realizuje badania sytuacji ekonomicznej w regionie.

W związku z członkostwem Polski w Unii Europejskiej, głównym zadaniem współpracy zagranicznej Województwa Małopolskiego jest dostosowanie poziomu rozwoju gospodarczego województwa do warunków działania w Unii Europejskiej.

www.malopolskie.pl

Kontakt: 30-017 Kraków, ul. Raclawicka 56
Telefon: (+48) 12 630 3107, 12 630 3507, fax: (+48) 12 630 3126, e-mail: urząd@malopolska.mw.gov.pl

Departament Rozwoju Gospodarczego
tel.: (+48) 12 630 3444, fax: (+48) 12 630 3445, e-mail: rg.sekretariat@malopolska.mw.gov.pl
Zespół ds. Centrum Business In Małopolska
(+48) 12 63 03 136, e-mail: muje@malopolska.mw.gov.pl

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego Spółka Akcyjna

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego SA - koncentruje się na zadaniach istotnych dla przeprowadzania pozytywnych zmian w środowisku regionalnym: restrukturyzacji gospodarki, zagospodarowaniu terenów, obsłudze programów europejskich, współpracy z samorządem terytorialnym, obsłudze inwestycji, wsparciu przedsiębiorczości, a także na współpracy międzynarodowej i budowaniu wizerunku Małopolski w Europie i na świecie. MARR jest znaczącą instytucją regionalną w dziedzinie obsługi dotacji UE dla sektora MSP (jako Regionalna Instytucja Finansująca). Agencja stworzyła własne instrumenty finansowego wsparcia sektora przedsiębiorstw, jest wyspecjalizowaną instytucją partnerską dla samorządu regionalnego i samorządów lokalnych, dla organizacji pozarządowych i reprezentantów różnych grup zawodowych, a także dla partnerów zagranicznych przy podejmowaniu inicjatyw służących rozwojowi regionu Małopolski.

www.marr.pl

Kontakt: ul. Kordylewskiego 11, 31-542 Kraków
Sekretariat MARR S.A. Telefon: (+48) 12 617 6601 / -00, fax (+48) 12 617 6666,
e-mail: marr@marr.pl, biuro@marr.pl

Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.

Rozwój technologiczny Małopolski, rozwój przedsiębiorczości, promocja innowacyjności i nowych technologii, tworzenie pozytywnego klimatu wokół biznesu, wreszcie wsparcie dla

projektów akademickich - to tylko niektóre z głównych działań Krakowskiego Parku Technologicznego, które znacznie przyczyniają się do wzmacniania potencjału całego regionu. KPT zarządza małopolską Specjalną Strefą Ekonomiczną (do roku 2026)

www.sse.krakow.pl

Kontakt: ul. Prof. Życzkowskiego 14, 31-864 Kraków
Telefon: (+48) 12 640 1940, faks: (+48) 12 640 1945,
e-mail: biuro@sse.krakow.pl

Małopolskie Parki Przemysłowe

Spółka Małopolskie Parki Przemysłowe została utworzona w 2005 roku przez Województwo Małopolskie i Krakowski Park Technologiczny w celu inicjowania, wspierania oraz promocji rozwoju gospodarczego Małopolski. Swoje zadania spółka realizuje poprzez lokalizowanie nowych przedsięwzięć gospodarczych w regionie, pozyskiwanie terenów inwestycyjnych, świadczenie usług doradczych, a także tworzenie i zarządzanie strefami inwestycyjnymi oraz parkami przemysłowymi.

www.mpp.krakow.pl

Kontakt: 31-133 Kraków ul. Dunajewskiego 1/3
Telefon: (+48) 12 426 2186, faks: (+48) 12 426 2185,
e-mail: biuro@mpp.krakow.pl

Małopolski Urząd Wojewódzki

Urząd wojewódzki realizuje zadania administracji rządowej na terenie województwa. Urząd, w ramach swoich kompetencji prowadzi m.in. sprawy związane z cudzoziemcami, ich pobytem w RP oraz zatrudnieniem. Na stronie www Urzędu Wojewódzkiego i w samej instytucji można znaleźć nie tylko informacje dotyczące przebiegu procedury, ale także formularze, podstawy prawne i inne. Dodatkowo, strona zawiera instrukcje dotyczące pobytu i zatrudnienia cudzoziemców w kilku językach, w tym m.in. po rosyjsku i ukraińsku.

www.malopolska.uw.gov.pl

Kontakt: ul. Basztowa 22, 31-156 Kraków
Telefon: (+48) 12 392 1527, 39-21-200, fax: (+48) 12 422 7208, e-mail: urząd@malopolska.uw.gov.pl

Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców
ul. Przy Rondzie 6, I Piętro, pok. 104 31-547 Kraków
Telefon: (+48) 12 422 3105

Urząd Miasta Krakowa

Kraków to centrum administracyjne Województwa Małopolskiego, także ponadregionalny ośrodek naukowy i gospodarczy. Miasto jest siedzibą międzynarodowych banków, stowarzyszeń wspierających działalność biznesową oraz izb handlowych (m.in. Brytyjsko-Polskiej Izby Handlowej, Amerykańskiej Izby Handlowej, Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej czy Izby Przemysłowo-Handlowej). Jego pozycję potwierdzają wysokie oceny wiarygodności kredytowej.

Wydział Rozwoju Miasta / Centrum Obsługi Inwestora

Do zadań Wydziału należy m.in. planowanie strategiczne rozwoju miasta; prowadzenie analiz i monitorowanie danych; koordynacja programów rewitalizacji; koordynacja procesu konsultacji społecznych w Gminie Miejskiej Kraków; obsługa informacyjno-merytoryczna inwestorów krajowych i zagranicznych; promocja gospodarcza i inwestycyjna miasta; wspieranie przedsiębiorczości i rozwoju gospodarczego miasta.

www.krakow.pl

Kontakt: Pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków
Telefony: (+48) 12 616 1200, (+48) 12 616 1207, faks: (+48) 12 616 1721

Izba Przemysłowo – Handlowa w Krakowie

IPH w Krakowie promuje firmy członkowskie w kraju i za granicą, a także reprezentuje ich interesy gospodarcze wobec władz administracji państwowej. Izba wspiera działania w podnoszeniu konkurencyjności, innowacyjności - smart technologies i promocji działalności gospodarczej.

www.iph.krakow.pl

Kontakt : ul. Floriańska 3, 31-019 Kraków
Telefony: (+48) 12 428 9250, fax: (+48) 12 428 92-61,
e-mail: biuro@iph.krakow.pl

W REGIONIE:

Chrzanowska Izba Gospodarcza

Powstała w 2001, zrzesza podmioty gospodarcze z regionu Powiatu Chrzanowskiego. Od początku istnienia podejmuje działania dla rozwoju przedsiębiorczości w różnych formach organizacyjnych, gromadzi i upowszechnia informacje dotyczące nawiązywania kontaktów gospodarczych, udziela podmiotom gospodarczym pomocy w rozwiązywaniu problemów..

www.chrzanowskaizba.pl

Kontakt: ul. Grunwaldzka 5, 32-500 Chrzanów
Telefony: (+48) 32 754 1565, tel. kom. (+48) 604 442 242,
e-mail: biuro@chrzanowskaizba.pl

Tarnowska Izba Gospodarcza

Izba Przemysłowo-Handlowa w Tarnowie w obecnej formie działa od 1992 roku jako Samorząd Gospodarczy, który na zasadzie dobrowolności zrzesza podmioty gospodarcze z regionu byłego województwa tarnowskiego. Do Izby należą przede wszystkim małe i średnie firmy, prowadzące działalność gospodarczą w sferze produkcji, handlu i usług. Do zadań Izby należy w szczególności: reprezentowanie interesów firm członkowskich; promowanie gospodarki regionu tarnowskiego; kształcenie zawodowe poprzez organizowanie szkoleń, kursów; rozpowszechnianie informacji gospodarczej; kojarzenie podmiotów gospodarczych; wywiadownia gospodarcza; wydawanie katalogów, organizowanie targów, kon-

kursów i misji gospodarczych; integrowanie członków Izby; kształtowanie i upowszechnianie zasad etyki w biznesie.

www.chamber-tarnow.com.pl

Kontakt: ul. Słoneczna 32/9, 33 - 100 Tarnów
Telefony: (+48) 14 621 5796, (+48) 14 627 5083,
e-mail: iph@chamber-tarnow.com.pl

Sądecka Izba Gospodarcza

Sądecka Izba Gospodarcza w Nowym Sączu powstała z inicjatywy przedsiębiorstw regionu nowosądeckiego. Jest organizacją samorządu gospodarczego o zasięgu ogólnokrajowym, zrzeszającą firmy krajowe z różnych branż gospodarki. Celem działalności Izby jest pełna i szeroka integracja środowiska gospodarczego w warunkach gospodarki wolnorynkowej. Szczególne znaczenie w powyższych działaniach mają kontakty Izby Gospodarczej z organizacjami polskimi i zagranicznymi o podobnym charakterze działania.

www.sig.org.pl

Kontakt: ul. Zielona 27, 33-300 Nowy Sącz
Telefony: (+48) 18 449 9164, 18 449 9165,
e-mail: biuro@sig.org.pl

6. PRZYKŁADY MAŁOPOLSKIEJ EKSPANSJI GOSPODARCZEJ

FAKRO

Firma Fakro, drugi producenta okien dachowych na świecie, ma na Ukrainie trzy fabryki (m.in. we Lwowie). Firma się produkcją elementów metalowych do okien i obróbką drewna oraz montażem finalnym okien dachowych. Zatrudnia 570 osób. Firma Fakro inwestuje na Ukrainie z myślą o rynku rosyjskim. Cło na produkty Fakro dostarczane z Polski do Rosji wynosi 20 proc. Rosja nie pobiera cła od towarów wyprodukowanych na Ukrainie. Obecnie ponad 70 proc. produktów Fakro wytworzonych na Ukrainie trafia właśnie do Rosji.

COMARCH

Gdy w 2004 roku rejestrowano spółkę zależną GK Comarch w Kijowie nikt nie planował, że ukraińska baza Comarch będzie bramą do działania w wielu krajach Wschodu. W 2005 roku powołano oddział Comarch we Lwowie. Zatrudniani są w nim absolwenci Politechniki Lwowskiej. Comarch zlokalizo-

wał w zachodniej części kraju call center i asystę obsługującą Ukrainę, Rosję i Kazachstan. Inwestycja Comarch we Lwowie liczy obecnie 80 osób i przewiduje dalszy rozwój.

Comarch rozpoczął działalność w Rosji w 2004, na Ukrainie w 2005 roku. Pierwszym zagranicznym projektem Platformy Comarch ECOD było wygranie koncesji na świadczenie usług EDI w Rosji. Obecnie z Platformy Comarch ECOD korzystają sieci, które są międzynarodowymi oraz regionalnymi liderami rynku (m.in. Metro, Auchan, Real, Okey, Lenta, Fozzy, Furshet, Kviza, Mosmart). Platforma posiada w obu krajach ponad 8 tysięcy użytkowników.

MASPEX

W wielu krajach, np. w Rumunii, Bułgarii, Czechach, Słowacji, na Węgrzech, krajach Bałtyckich, na Bałkanach, w Rosji czy na Ukrainie, produkty Grupy Maspex Wadowice zajmują czołowe pozycje na rynku. Do oddziałów zagranicznych należą: w Rosji - Maspex Kaliningrad Sp. z o.o., Maspex Vostok Sp.z o.o., Mark IV Sp.z o.o. oraz na Ukrainie - Maspex Ukraine LLC, Tymbark Ukraina LLC

Wydawca:

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Rozwoju Gospodarczego
ul. Basztowa 22, 31-156 Kraków
adres do korespondencji: ul. Raclawicka 56, 30-017 Kraków
www.malopolskapartnership.com

Opracowanie merytoryczne:

Centrum Business in Małopolska

Skład i druk:

S-print 2 sp. z o.o.
www.s-print.com.pl

Partnerzy projektu „Business in Małopolska – Partnership Network” realizowanego w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013, działanie 8.2 „Budowanie pozycji Małopolski w europejskich sieciach współpracy”:

